

Нябачныя масты

ПА ВЕДЫ — У КІТАЙ

Псіхологі сцвярджаюць, што, каб зразумець сябе, няма спосабу, лепшага за выхад з зоны камфорту і за паездку на працяглы час у іншую краіну. Вы можаце адчуваць страх перад неведомасцю і непрадказальнасцю ці прыёмнае хваляванне і расслабленне... Усе гэтыя эмоцыі зведала студэнтка чацвёртага курса факультэта гісторыі, камунікацыі і турызму Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы Паліна АЛЬШЭЎСКАЯ, якой пашчасціла адправіцца на цэлы год на вучобу ў Кітай.

Пра тое, што ўніверсітэт дае магчымасць вывучэння моў па праграме абмену студэнтамі з замежнымі ВНУ, дзяўчына даведалася задоўга да таго, як паступіла туды. Зыходзячы з гэтага, выбар навучальнай установы, як і другой замежнай мовы, не быў выпадковым. Паліна заўсёды захаплялася кітайскай — цікавай, унікальнай і перспектыўнай. Ідэя яе асваення непасрэдна ў асяроддзі носьбітаў заўсёды здавалася дзяўчыне асабліва прывабнай і прыцягальнай. Абмеркаваўшы з роднымі ўсе нюансы і перавагі навучання ў Кітаі, атрымаўшы ад іх падтрымку і адабрэнне, студэнтка вырашыла сур'ёзна падыхіцца да ўвасаблення сваёй задумкі ў жыццё...

Няхай дзяўчына і раней жыла на адлегласці ад бацькоў і сяброў — яны ў Маладзечне, а яна ў Гродне, — Паліна бачылася з імі як мінімум раз ці два на месяц і ведала, што ў любы момант можа прыехаць дадому. А калі ва ўсёй краіне нікога знаёмага? Калі няма ўсіх тых

«падпораў», якія падтрымліваюць нас у жыцці? Але маёй суразмоўніцы пашанцавала: у кітайскую ВНУ разам з ёй па навучальнай праграме адправілася некалькі студэнтаў з гродзенскага ўніверсітэта, у тым ліку яе аднагрупніца. Гэты факт моцна палегчыў адаптацыю на новым месцы.

Каб прыступіць да вучобы, Паліна найперш прайшла тэст на веданне мовы, па выніках якога была размеркавана ў самую вялікую групу студэнтаў — з пачатковым узроўнем валодання. У першым семестры праграма ўключала ў сябе тры прадметы: базавую кітайскую мову, работу з аўдыраваннем і гутарковую практыку. Навучальны працэс штодня доўжыўся да 12 гадзін дня, акрамя суботы і нядзелі — гэта былі выхадныя дні. У другім семестры асноўную ўвагу пачалі ўдзяляць граматыцы. Дзяўчына перайшла ўжо ў іншую групу з вышэйшым узроўнем валодання мовай: магла размаўляць, падтрымліваць агульныя тэмы.

Як кажуць студэнты: «Пары — гэта святое, але і адпачынак ніхто не адмяняў». Вольнага часу Паліне хапала спаўна: падчас сваіх двух законных выхадных яна паспявала не толькі знаёміцца са славуцасямі Пекіна, але і падарожнічаць за яго межамі. Але, як руплівая студэнтка, да панядзелка вярталася ў інтэрнат, выконвала дамашняе заданне і, напоўненая сіламі і энтузіязмам, ішла на вучобу. У Кітаі студэнты жывуць у кампусах, на тэрыторыі якіх размяшчаецца ўсё неабходнае: сталоўка, бібліятэка, спартыўны комплекс. І правілы падобныя на нашы: трэба вярнуцца ў інтэрнат строга да 12 гадзін ночы. Паліна жыла ў інтэрнаце з хлопцамі і дзяўчатамі, якія, як і яна, прыехалі ў ВНУ па праграмах абмену. Чалавек таварыскі і адкрыты, дзяўчына адразу ж пазнаёмілася і пасябравала з многімі з іх. Знаходзячыся ў міжкультурным асяроддзі, па суседстве са студэнтамі з розных куткоў свету, наша гераіня даведвалася шмат новага пра культуры далёкіх краін і пашырала свой кругагляд. Дзяўчына прызнаецца, што дзякуючы такой магчымасці яна развее для сябе шмат міфаў пра рэлігіі і звычкі розных народаў.

— У інтэрнаце ў нас была агульная гасцёўня, дзе мы досыць часта

На Вялікай Кітайскай сцяне.

збіраліся вялікай кампаніяй, гаварылі на розныя тэмы і частавалі адно аднаго сваімі нацыянальнымі стравамі, — з цеплынёй прыгадвае наша гераіня. — Чым я толькі не ласавалася, пачынаючы ад пякучай ежы лаосцаў і заканчваючы прысмакамі афрыканцаў, якія раставалі ў роце. Да чаго так і не змагла прызвычаіцца — дык гэта да кітайскай ежы. У большасці выпадкаў яна была тлустая і вострая. Хоць многія за год вучобы прывыклі да такой кухні і, нават прыехаўшы дадому, ужо не маглі ад яе адмовіцца. Асабіста ж у мяне ад страў сыпаліся іскры з вачэй. У Кітаі зусім не такая малочная прадукцыя, як у нас, яна адрозніваецца смакам. Тварог, сыр, пудынгі — рэдкасць. А мне іх так не хапала! У асноўным я гатавала для

сябе сама, але часам сілкавалася ў сталоўцы кампуса.

Да чаго было прызвычаіцца не лягчэй, чым да кітайскай ежы, — дык гэта да экалогіі. У Пекіне вельмі забруджанае паветра, часта ўзнікаў смог, асабліва ў зімку. Без маскі знаходзіцца на вуліцы было проста немагчыма.

Але, нягледзячы на такія нюансы, Паліна засталася ў захапленні ад часу, праведзенага ў Кітаі, і ад атрыманых ведаў па мове. Быць часткай новай культуры — даволі дзіўнае адчуванне. Падобны вопыт змяняе жыццё і дорыць незабыўныя ўспаміны.

Надзея БОБРЫК,
студэнтка II курса
факультэта міжкультурных
камунікацый МДЛУ.

Усё — у тваіх руках!

ЖЫЦЦЁ, САТКАНАЕ З КРАІН

Як наведаць Ісландыю за 200 еўра? А праехаць 6000 кіламетраў па ЗША? Гэта і многае іншае ведае вандроўніца Кацярына ВАЛАДЫГІНА. Яна не проста атрымлівае ўражанні ад краін, але і стараецца падзяліцца сваім досведам з цікаўнымі.

Да 22 гадоў дзяўчына нідзе не была, акрамя некалькіх гарадоў Украіны і Расіі. А потым у яе жыцці з'явіўся чалавек, які ўспрымаў вандроўкі як штосьці абсалютна шараговае. Першай краінай, куды яны запланавалі паехаць, стала Шатландыя. Віза каштавала 120 еўра, плюс патрабаваліся білеты. Агульны кошт пытання склаў 300 долараў. Для маладой спецыялісткі гэта былі касмічныя грошы, а візу ж маглі і не адкрыць.

— Добра памятаю, як усё ж такі расшылася, — кажа Кацярына. — А потым сядзела ў Шатландыі: перада мной быў акіян, за спінай — горы... Думала: хіба можна было не рызыкнуць? Тады я паабяцала сабе, што заўсёды, калі паўстане выбар, буду рабіць яго на карысць вандровак.

А потым была Амерыка. З маршрутам дапамагалі сябры, якія жывуць там некалькі гадоў і шмат пада-

Кацярына ў Ісландыі.

рожнічаюць. Самым яркім успамінам стала паездка да Вялікага каньёна. Было тры варыянты, адкуль ім любавання: заходні, паўднёвы ці паўночны пункты.

— Мы з маладым чалавекам вырашылі спыніцца на першым, найбліжэйшым для нас. Аднак месца аказалася не самым лепшым для наведвання: для турыстаў дарагавата (60—80 долараў з чалавека), на сваёй машыне заехаць нельга, фатаграфіраваць самастойна — таксама. Нам усё гэта не спадабалася. «Колькі да наступнага (паўднёвага) пункта? — падумалі мы. — 300 кіламетраў? Наперад!» Калі дабраліся, ішоў дождж і пачынала змяркацца. Прачнуліся ў пяць гадзін раніцы і паехалі сустракаць світанак на Вялікім каньёне. «Ніхто ж так зрабіць не думалаецца, толькі мы...» І — убачылі

натоўп людзей. Не самы романтичны момант у жыцці. Потым так атрымалася, што мы блізка апынуліся і да паўночнага пункта. Да заходу сонца 45 хвілін, а ехаць — гадзіну. Нам трэба было паспець! І гэта быў самы атмасферны, нялюдны пункт, з неверагодным рэстаранам на абрыве. Уляцелі як віхор. Быў самы запамінальны дзень вандроўкі, — прыгадвае суразмоўніца.

Маштабная паездка ў ЗША стала канчатковым пераломным момантам у жыцці. За тры тыдні на машыне з сябрам яны праехалі 6000 кіламетраў, паглядзелі ўсе самыя папулярныя штаты і мясціны. Тады дзяўчына канчаткова ўмацавалася ў думцы, што хоча жыць павольна. Не сядзець у офісе, дзе яна ўжо не магла працаваць, а займацца тым, чым сапраўды жадае.

А хацелася Кацярыне арганізоўваць мерапрыемствы, дзе будзе панаваць абстаноўка для знаёмстваў і стасункаў. Там можна падзяліцца любым досведам (з вандровак ці з асабістага

У выніку адзін чалавек з групы прыродную з'яву заўважыў выпадкова. Відовішча было цудоўнае. А пошук гарачых крыніц у Блакітнай лагуны! Як гэта можа спалучацца: кіпень, лёд і снег? Мы

Там жа. Уявіце, гарачая крыніца, чэрвень, дзве гадзіны ночы...

жыцця), не баяцца расказаць пра праблемы і страхі, знайсці адказы на хвалюючыя пытанні.

Адзін з такіх івэнтаў, пра вандроўкі ў Ісландыю, дзяўчына арганізавала разам з іншым вандроўнікам Арнольдам Гаральскім. З гэтай краіны Каця прывезла адны з самых яркіх успамінаў. Дарэчы, пабывала яна там двойчы, у розныя поры года.

— Узімку больш за ўсё ўразіла гісторыя з паўночным ззяннем. Не столькі яно само, таму што мы бачылі не самае яркае, колькі тое, як мы яго пільнавалі, вырашалі, каму ў які час дзяжурыць.

бачылі, як адкалоўся вялізны кавалак лёду і перавярнуўся на другі бок! Зверху ён белы, а знізу блакітны. Такі грукат стаяў! Дарэчы, гэта рэдкая з'ява, — расказвае Кацярына.

Падобнымі гісторыямі вандроўнікі і дзеляцца на арганізаваных сустрэчах. Там цікаўныя могуць даведацца, што білет можна набыць усяго за 50 еўра, калі ўхапіць яго ў правільны час, шмат рэчаў увогуле браць неабавязкова. А калі ехаць вялікай кампаніяй, то і жыллё, і арэнда аўтамабіляў будучыя неадарыгі.

Напрыканцы аповедаў прысутныя звычайна на-

столькі хочуць паехаць у падарожжа, што некаторыя застаюцца і адразу ж купляюць білеты на самалёт разам з Арнольдам. А вяртаюцца з паездкі ўжо сябрамі, пачынаюць бачыцца на радзіме.

...У 29 гадоў у суразмоўніцы за плячыма ўжо каля 30 краін. Што для яе азначаюць вандроўкі?

— Гэта маленькае жыццё. Са сваімі праблемамі, якія трэба хутка вырашаць. Я заўважыла, што ў людзей, якія шмат падарожнічаюць, нібыта іншае адчуванне часу. Тыя моманты, якія ў іншых былі нядаўна (напрыклад, студэнцтва), у мяне адбываліся быццам дзесяць жыццяў таму. Минулае стагоддзе! Вяртаешся з трохдзённай вандроўкі, а такое адчуванне, што цябе тры месяцы не было. Прынята лічыць, што, калі ты прыязджаеш на месца прызначэння, толькі тады і пачынаюцца прыгоды. Але гэта не так! Вось, напрыклад, гульня: бачыш самалёт — і спрабуеш здагадацца, куды ён ляціць. Ёсць праграма, якая дазваляе потым даведацца пра яго сапраўдны маршрут, — кажа Кацярына.

І дадае, што пачынаць вандраваць не абавязкова за межамі Беларусі. У нас таксама ёсць цудоўныя месцы, дзе можна выдатна адпачыць на прыродзе пасля будзённага тлуму: Браслаўскія азёры, возера Свіцязь і нават балоты...

Юлія АДАМОВІЧ.